

Του γιοφυριού της Άρτας - Ίφιγένεια ή έν Αύλιδι

Δημιουργική
Διαθεματική Εργασία
στη Λογοτεχνία

Ομοιότητες μεταξύ των δύο έργων

- Αρχικά, τα δύο έργα αναφέρονται στη θυσία δύο γυναικών από δύο πολύ αγαπημένα τους πρόσωπα. Στην περίπτωση του «Γιοφυριού της Άρτας» η γυναίκα θυσιάζεται από τον πρωτομάστορα, τον σύζυγό της. Αντιθέτως, στην τραγωδία «Ιφιγένεια εν Αυλίδι» η Ιφιγένεια θυσιάζεται από τον πατέρα της. Συμπεραίνουμε, λοιπόν, πως και στα δύο έργα η θυσία γίνεται μεταξύ δύο προσφιλών προσώπων. Έτσι, εντείνεται η τραγικότητα της θυσίας.

Ομοιότητες μεταξύ των δύο έργων

- Και στα δύο έργα είναι έντονη η παρουσία του υπερφυσικού και η μανία της μοίρας, οι επιταγές της οποίας μεταφέρονται από έναν αγγελιαφόρο. Στην τραγωδία ο Μάντης Κάλχας φέρνει χρησμό στους ανθρώπους, με σκοπό να τους αποκαλύψει πώς θα φυσήξει ούριος άνεμος. Στο τραγούδι ένα πουλί με ανθρώπινη λαλιά ανακοινώνει πως, για να χτιστεί το γιοφύρι, πρέπει να θυσιαστεί η γυναίκα του πρωτομάστορα.

Ομοιότητες μεταξύ των δύο έργων

- Ακόμη, ο πρωτομάστορας και ο Αγαμέμνονας χρησιμοποιούν δόλια τεχνάσματα, για να πείσουν τα θύματα να έρθουν στον χώρο της θυσίας. Στόχος είναι να μην υποψιαστούν τίποτα τα θύματα και να καταφθάσουν, πιστεύοντας πως πηγαίνουν εκεί για έναν σημαντικό λόγο. Στο γιοφύρι η γυναίκα καταφθάνει, για να προσφέρει βοήθεια στον άντρα της, ενώ η Ιφιγένεια πιστεύει πως πηγαίνει στην Αυλίδα, με σκοπό να προετοιμάσει τους γάμους της με τον Αχιλλέα. Και στις δύο περιπτώσεις τα θύματα ανακαλύπτουν την αλήθεια λίγο πριν από τη θυσία.

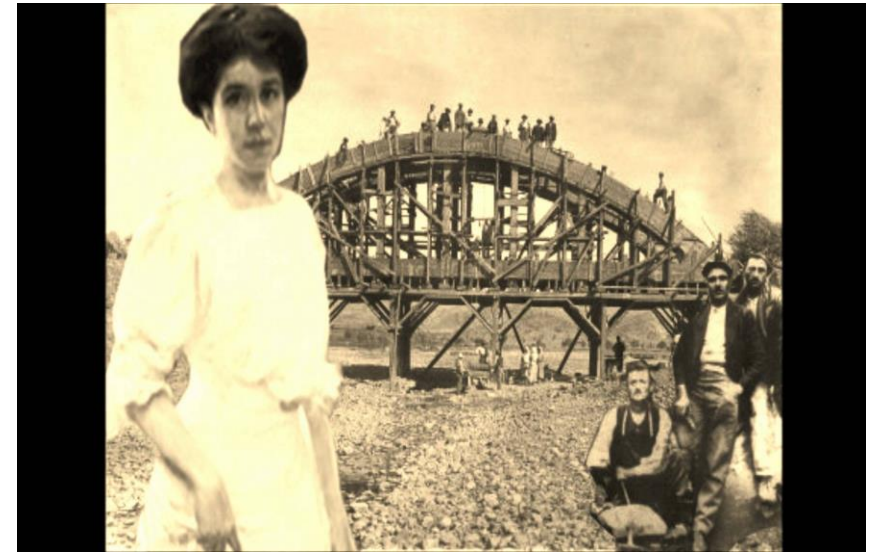
Ομοιότητες μεταξύ των δύο έργων

- Επίσης, οι δύο γυναίκες, όταν αντιλήφθηκαν ότι πρόκειται να θυσιαστούν, προσπάθησαν να το αποφύγουν. Κάνοντας επίκληση στο συναίσθημα προσπάθησαν να αποφύγουν την επικείμενη θυσία τους. Στη συνέχεια, όμως, καθώς αντιλήφθηκαν τη σπουδαιότητα της θυσίας τους, δέχτηκαν και οι δύο να θυσιαστούν για το κοινό καλό.

Ομοιότητες μεταξύ των δύο έργων

- Τέλος, και στα δύο έργα τα πρόσωπα που θυσιάζονται κερδίζουν, λόγω του ήθους και της ευγένειάς τους, την εκτίμηση και τον θαυμασμό των γύρω τους. Τόσο στο γιοφύρι της Άρτας όσο και στην Ιφιγένεια όλοι οι παρευρισκόμενοι εκτιμούν τις δύο γυναίκες. Η αυτοθυσία τους υποδηλώνει το θάρρος και την αφοσίωσή τους για την πραγματοποίηση ενός έργου.

Διαφορές μεταξύ των δύο έργων

- Μπορούμε να εντοπίσουμε μια διαφορά ως προς τη μορφή των έργων. Το γιοφύρι της Άρτας είναι ένα δημοτικό τραγούδι που πραγματεύεται το χτίσιμο ενός γιοφυριού. Αντίθετα, η Ιφιγένεια στην Αυλίδα είναι μια αρχαία τραγωδία που αντλεί το θέμα της από τον μακροχρόνιο πόλεμο μεταξύ Ελλήνων και Τρώων.

Διαφορές μεταξύ των δύο έργων

- Διαφορές παρατηρούνται και στο περιεχόμενο. Στο γιοφύρι της Άρτας παρατηρούμε την αγανάκτηση της γυναίκας όταν μαθαίνει πως πρόκειται να θυσιαστεί, αφού εκτοξεύει κατάρρες που ακυρώνουν τον σκοπό της θυσίας. Αντίθετα, στην τραγωδία παρατηρούμε πως η Ιφιγένεια δεν εκδηλώνει αγανάκτηση ούτε και καταριέται κανέναν. Εν τέλει, οι δύο γυναίκες αποδέχονται τη θυσία τους για το κοινό καλό.

Διαφορές μεταξύ των δύο έργων

- Τα δύο έργα τελειώνουν με έναν διαφορετικό τρόπο. Στο γιοφύρι της Άρτας η γυναίκα του πρωτομάστορα θυσιάζεται, για να στεριώσει το γιοφύρι, δίνοντας τραγικό τέλος στην ιστορία. Αντιθέτως, στην περίπτωση της Ιφιγένειας η μοίρα ήταν περισσότερο ευνοϊκή, αφού τελικά σώζεται από τη θεά Άρτεμη. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η κάθαρση.

Εξομολόγηση των συναισθημάτων της γυναίκας του πρωτομάστορα.

Καθώς η γυναίκα του πρωτομάστορα έψαχνε τη βέρα στο γιοφύρι, αντιλήφθηκε πως κάτι δεν πήγαινε καλά. Όταν αντιλήφθηκε την απάτη, προσπάθησε να μοιραστεί τα συναισθήματά της με τους υπόλοιπους...

«Σας παρακαλώ, τραβήξτε την αλυσίδα, αφήστε με να βγω. Φοβάμαι πολύ εδώ μέσα που είμαι κλεισμένη. Σας παρακαλώ! Δεν με ρώτησε κανείς αν θέλω να θυσιαστώ για τούτο το γιοφύρι. Είναι άδικο, δεν πείραξα κανέναν, δεν φταίω εγώ που δεν χτίζεται το γιοφύρι. Το να με στοιχειώσετε δεν πρόκειται να σας βοηθήσει...

....άντρα μου, σε παρακαλώ δεν λυπάσαι που θυσιάζεις έτσι τη γυναίκα σου; Πώς σου πάει η καρδιά να με σκοτώσεις για ένα γιοφύρι; Σας παρακαλώ! Δεν θέλω να πεθάνω! Φοβάμαι πολύ, βοηθήστε με.»

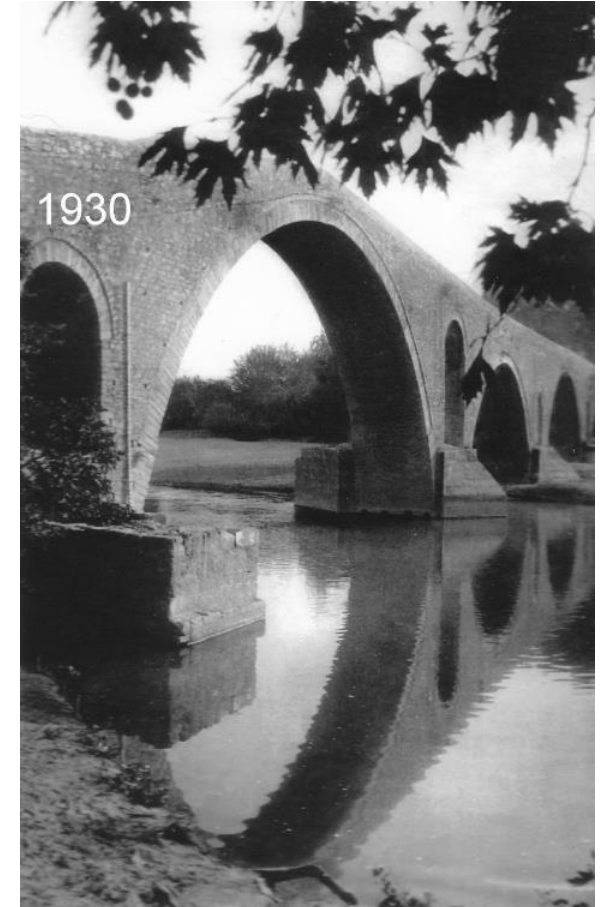
Σαν είδε πως δεν υπήρχε περίπτωση να την ελευθερώσουν, η θλίψη της ξαφνικά μετατράπηκε σε θυμό, σε μια έντονη αγανάκτηση απέναντι σε κάθε πρόσωπο που βρισκόταν γύρω της. Ακόμα και στη μοίρα της.

«Πώς μπορείτε πια να είστε τόσο απάνθρωποι; Γυναίκες δεν έχετε; Παιδιά; Μπορείτε να σκοτώσετε, για να χτίσετε ένα καταραμένο γιοφύρι. Δεν ευθύνεται κανένας άλλος, μόνο η μοίρα μου. Και εγώ, όπως και οι αδελφές μου, θα πρέπει να θυσιάσω παρά τη θέλησή μου. Πάντα το ήξερα πως θα ερχόταν αυτή η μαύρη ώρα. Πίστευα, όμως, πως, αν διατηρούσα το ήθος μου, αγαπούσα τον άντρα μου και σεβόμουν τον περίγυρό μου, ίσως και να γλίτωνα τον πρόωρο θάνατο. Ανοησία μου...

..... Θα έπρεπε, λοιπόν, να ξέρω καλά πως εσείς οι άνθρωποι δεν εκτιμάτε τίποτα, μήτε την ευγένεια μήτε την προσφορά. Το μόνο που σας ενδιαφέρει είναι το συμφέρον. Θέλετε να χτίσετε ένα ανούσιο γιοφύρι, για να πάρετε τα εύσημα των υπολοίπων. Ντροπή σας! Δεν μετανιώνω καθόλου που καταριεμαι όλους εσάς και αυτό το αναθεματισμένο γιοφύρι.»

Προσπάθησαν οι μάστορες και οι μαθητάδες να τη μεταπείσουν. Της εξήγησαν πόσο σημαντικό είναι αυτό το γιοφύρι, αφού θα ενώσει τους Έλληνες. Της θύμισαν πως ζει στην ξενιτιά ο αδελφός της και ενδέχεται να διαβεί κάποτε το γιοφύρι. Η λυγερή μεταπείστηκε και άλλαξε την κατάρρα. Η αδερφική αγάπη νίκησε την αγανάκτηση και την οργή της.

«Μπορεί να αλλάξω την κατάρα, μόνο και μόνο επειδή σκέφτομαι τον αδελφό μου καθώς και όλες της γυναίκες που έχουν οικογένεια στην ξενιτιά. Αν αυτό εδώ το γιοφύρι γίνει το μέσο, για να επιστρέψουν στην πατρίδα τους εκείνοι που βρίσκονται στην ξενιτιά, τότε πρόθυμα θυσιάζομαι, παύω την οργή μου και την αποσύρω.»

